

SOCIALE BEMIDDELING IN DE OVERHEIDSSECTOR

Anouk Pattyn

Introductie
&
Uitwisseling

08.01.2014

AGENDA

1. Wat is sociale bemiddeling?
2. Oorsprong van de bemiddelingspraktijk
3. Sociale bemiddeling in de overheidssector
4. Procedure
5. Informatie & vragen

AGENDA

1. Wat is sociale bemiddeling?
2. Oorsprong van de bemiddelingspraktijk
3. Sociale bemiddeling in de overheidssector
4. Procedure
5. Informatie & vragen

1. WAT IS SOCIALE BEMIDDELING?

Omschrijving

Het proces waarbij in een collectief conflict een onafhankelijke derde de partijen bijstaat om de sociale dialoog te faciliteren opdat een consensus tot stand zou kunnen komen.

- ⇔ **Bemiddeling** in de zin van het **Gerechtelijk Wetboek**, waar het gaat over (individuele) sociale zaken
- ⇔ **Arbitrage** waarin partijen overeenkomen dat het geschil definitief beslecht wordt door een bindende uitspraak van een onafhankelijke arbiter

1. WAT IS SOCIALE BEMIDDELING?

Voorwaarden

- Collectief conflict: sociale bemiddeling kadert binnen de collectieve onderhandelingen tussen overheid en vakorganisaties
- Neutrale, onafhankelijke derde: de bemiddelaar is extern aan het conflict en is onpartijdig
- Faciliteren: bemiddelen is het begeleiden van de partijen in het vinden van een gezamenlijk gedragen oplossing
- Vrijwilligheid: om te kunnen slagen, is bij beide partijen is een bereidheid nodig om in een bemiddelingsproces te stappen
- Vertrouwelijkheid: om doeltreffend te kunnen zijn dient de procedure vertrouwelijk te zijn, de partijen bepalen zelf en gezamenlijk wat eventueel openbaar gemaakt wordt

AGENDA

1. Wat is sociale bemiddeling?
2. Oorsprong van de bemiddelingspraktijk
3. Sociale bemiddeling in de overheidssector
4. Procedure
5. Informatie & vragen

2. OORSPRONG VAN DE BEMIDDELINGSPRAKTIJK

Private sector

- De praktijk van bemiddeling is reeds decennialang ingebed in het stelsel van sociaal overleg en collectieve onderhandelingen in de private sector
- In de schoot van elk paritair comité wordt daartoe voorzien in de oprichting van een **verzoeningsbureau**, dat volgens een formeel vastgelegde procedure te werk gaat
- Maar: de publieke sector is de private sector niet...

2. OORSPRONG VAN DE BEMIDDELINGSPRAKTIJK

Publieke sector

- Gedurende lange tijd was bemiddeling bij de overheid zo goed als onbestaande
- De laatste jaren is hier wel een evolutie in op te merken:
 - ✓ 2004: Specifieke bemiddelingsprocedure in syndicaal statuut buitendiensten Staatsveiligheid
 - ✓ 2010: Specifieke conflictbeheersingsmodaliteiten, incl. bemiddeling, in protocol 351 penitentiaire inrichtingen

19 april 2010: Protocol 170/1 “sociale dialoog en conflictbeheersing” afgesloten in comité A, dat onder meer voorziet in de oprichting van een cel sociaal bemiddelaars voor de gehele overheidssector.

AGENDA

1. Wat is sociale bemiddeling?
2. Oorsprong van de bemiddelingspraktijk
3. Sociale bemiddeling in de overheidssector
4. Procedure
5. Informatie & vragen

3. SOCIALE BEMIDDELING IN DE OVERHEIDSSECTOR

Juridisch kader

- Protocolakkoord 170/1 van comité A betreffende de versterking van de sociale dialoog en de conflictbeheersing in de publieke sector, gesloten op 19 april 2010
- Invoeging van art. 12octies in de wet 19 december 1974 betreffende het syndicaal statuut, dat de sociaal bemiddelaars voor de overheidssector bij de FOD WASO voorziet
- Koninklijk besluit van 15 augustus 2012 betreffende de benoemingsvoorwaarden en de opdrachten van de titularissen van de functie van adviseur sociaal bemiddelaar in de overheidssector, dat artikel 12octies uitvoert

3. SOCIALE BEMIDDELING IN DE OVERHEIDSSECTOR

Opdrachten (KB)

- het **voorkomen van sociale geschillen** en het opvolgen van het uitbreken, het verloop en de beëindiging ervan
- het vervullen van alle **sociale bemiddelingsopdrachten**
- het **ondersteunen van de verschillende onderhandelings- en overlegorganen** die zijn opgericht met toepassing van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel
- het **opstellen van alle verslagen en studies** op initiatief of op verzoek van het gemeenschappelijk comité voor alle overheidsdiensten ter ondersteuning van de werken van het comité
- het opvolgen van de **evolutie van de Europese richtlijnen** die een impact hebben op de overheid

3. SOCIALE BEMIDDELING IN DE OVERHEIDSSECTOR

Praktisch

- Het werkingsdomein betreft alle diensten die onder de wet van 19 december 1974 vallen: federale staat, gemeenschappen, gewesten, provincies, lokale besturen,...
- De functie is nieuw, wat betekent dat in een eerste fase vooral overleg gepleegd wordt met de betrokken partners (overheden en vakorganisaties) hoe de bemiddeling binnen de overheid vorm kan krijgen
- In dat kader werd onder comité A ook een bemiddelingsprocedure uitgewerkt

AGENDA

1. Wat is sociale bemiddeling?
2. Oorsprong van de bemiddelingspraktijk
3. Sociale bemiddeling in de overheidssector
4. Procedure
5. Informatie & vragen

4. PROCEDURE

Wanneer

- Een kwaliteitsvolle sociale dialoog blijft het eerste middel om de sociale vrede te verzekeren en mogelijke conflicten te vermijden, aan te pakken en op te lossen.
- Pas wanneer alle geëigende wegen van de sociale dialoog ten volle uitgeput werden en de gesprekken alsnog vastlopen, kan onafhankelijke bemiddeling helpen.
- Bemiddeling kan echter nooit in de plaats gesteld worden van de reglementair vastgelegde overleg- of onderhandelingsprocedure.

4. PROCEDURE

Hoe aanvragen

De **meest gerede partij** dient een bemiddelingsaanvraag in bij de algemene directie collectieve arbeidsbetrekkingen van de FOD WASO. De bemiddelaar gaat vervolgens de **bereidheid bij alle partijen** na.

Wie vraagt aan

- **Overheid**: de bevoegde politieke of administratieve overheid
- **Vakorganisaties**: de organisaties die representatief zijn in het comité waaronder het conflict ressorteert, via de door hen hiertoe expliciet gemachtigde personen
- **Eigen initiatief bemiddelaar**: enkel mits akkoord beide partijen

4. PROCEDURE

Verloop: 2 opties

■ “Directe” bemiddeling

De procedure verloopt rechtstreeks met de conflictpartijen, al dan niet via pendel-diplomatie.

■ Verzoeningsbureau

Ad hoc orgaan dat wordt voorgezeten door de bemiddelaar en samengesteld is uit vertegenwoordigers van de overheid en de representatieve vakorganisaties, dewelke geen persoonlijke betrokkenheid hebben in het conflict.

4. PROCEDURE

Resultaat

- Minstens een **geschreven document**, zowel bij verzoening als bij niet-verzoening
- **Vorm** van het document hangt af van aard van het conflict in kwestie
- **Voorbeelden**: proces-verbaal van verzoening, aanbeveling,...
- Partijen kunnen desgevallend beslissen het document te laten bevestigen of verder bespreken op het **bevoegde overleg- of onderhandelingscomité**
- Het bepalen van de wijze waarop een bemiddeling afgerond wordt **maakt deel uit van de bemiddelingsprocedure** en gebeurt dus in overleg tussen de partijen

AGENDA

1. Wat is sociale bemiddeling?
2. Oorsprong van de bemiddelingspraktijk
3. Sociale bemiddeling in de overheidssector
4. Procedure
5. Informatie & vragen

INFORMATIE & VRAGEN

Info & vragen:

Anouk.pattyn@werk.belgie.be (NL)

Brigitte.roefs@emploi.belgique.be (FR)

Frederic.nollet@emploi.belgique.be (FR)

FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
Algemene Directie Collectieve Arbeidsbetrekkingen
Guy Cox, directeur-generaal
Ernest Blérotstraat 1
1070 Brussel
02/233.40.50
Guy.cox@werk.belgie.be

